

Madis Kallas
vallavanem
Saaremaa Vallavalitsus
vald@saaremaavald.ee

Teie 16.10.2018 nr 5-2/7025-1

Meie 13.11.2018 nr 6-2/18/16908-2

Seisukoht Luha detailplaneeringule

Austatud vallavanem

Olete esitanud Keskkonnaametile uuesti seisukoha andmiseks Saare maakonnas Saaremaa vallas Nasva alevikus paikneva Luha kinnistu muudetud detailplaneeringu (Osühing Klotoid (registrikood 10207096) projektbüroo töö nr 12-0414; edaspidi ka planeering või DP) koos rahandusministeeriumi 01.10.2018 kirjaga nr 14-11/6314-7 „Nasva alevikus Luha detailplaneeringu järelevalve“. Keskkonnaamet andis viimasele muudatustega DP-le kooskõlastuse 09.05.2017 kirjaga nr 6-2/17/5194-2.

Planeering on algatatud 25.03.2008 Kaarma Vallavalitsuse korraldusega nr 125. Planeeringu ala hõlmab Luha kinnistut (katastriüksus 34804:001:0095, 100% maatulundusmaa, pindala 4,72 ha). DP eesmärkideks on planeeritavale krundile kasutamise sihtotstarbe -, ehitusõiguse ning juurdepääsude määramine; vajalike kommunikatsioonide lahendamine; kitsenduste ja servituutide vajaduse määramine ning keskkonnatingimuste seadmine.

Keskkonnaamet tutvunud DP materjalidega, edastab enda märkused kavandatavale tegevusele järgmiselt.

1. DP seletuskirjas on lk 9 märgitud, et vee erikasutusluba on vajalik sellisel juhul, kui vett tiikidest suublasse juhitakse. Keskkonnaamet märgib, et vee erikasutusluba on samuti vajalik, kui pinnaveekogust võetakse vett üle 30 m³ ööpäevas (veeseadus (edaspidi VeeS) § 8 lg 2 p 1). DP seletuskirjas lk 14 on vee erikasutusluba nõudvad tegevused seoses veevõtiga ja kalakasvatusega meie hinnangul korrektselt välja toodud.

2. DP kaartidele on Sampsoni jõe ulatus märgitud poolikult ega ole lähtunud keskkonnaregistri andmetest, kus Sampsoni jõgi saab alguse Nasva jõest ja lõpeb Nasva jões või ka Maa-ameti põhikaardi andmetest. Sampsoni haru põhjapoolne haru ei ole DP kaartidel märgitud Nasva jõeni ulatuvaks. Eelmised põhikaardiandmed Maa-ameti kaardikeskkonnast on leitavad 2015. aastast, kus Sampsoni jõgi algab ja lõpeb Nasva jões. DP kaarte tuleb täiendada lähtuvalt keskkonnaregistri andmetest, arvestades MA 07.05.2018 kirjas nr 8.3/18/7312-2 KeM 29.06.2018 kirjas 17-6/18/4334 toodud seisukohti järgmist:

2.1 Maa-ameti põhikaardile on kantud veekogu kogu ulatuses ehk Sampsoni jõgi (keskkonnaregistrikoodiga VEE1165301) algab Nasva jõest ja suubub Nasva jõkke. Maa-ameti 07.05.2018 kirjast nr 8.3/18/7312-2 selgub, et 2017. aasta laserandmete põhjal selgus, et keskmise veetaseme juures on Nasva jõgi mõnevõrra laiem ja lisaks Nasva jõe põhisingile on

ka kaks haru, sealhulgas Sampsoni jõgi, avaveelised.

2.2 Maa-amet kontrollis ja uuendas Sampsoni jõe ruumikuju andmeid. Jõe põhitelg algab ja suubub Nasva jões ning Sampsoni jõel puuduvad sekundaarsed teljed. Osaliselt kinnikasvanud Sampsoni jõe põhjapoolne säng, ligikaudu 80 meetri ulatuses on kaardistatud laiusklassi 4-6 m kuuluva teljega. Avaveelises laiusklassi 6-8 m kuuluvas, ligikaudu 130 meetri ulatuses jõe keskosas on jõgi suunatud üle 7 meetri pikkusesse teelusesse truupi, Jõe suublapoolene, üle 200 meetri pikkune, keskmiselt 20 meetri laiune avaveeline osa on kaardistatud telgjoone ja kaldajoonega. (Maa-ameti 07.05.2018 kiri nr 8.3/18/7312-2, registreeritud KIRKES kirjana 14-3/18/6281-2).

3. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) 2009. aasta aruanne teeb kokkuvõtva osa punktis 5 ettepaneku Sampsoni haru puhastada: „*Sampsoni jõeharu puhastamine tuleneb eelkõige veekogu ökoloogilise korrastamise ning kalastiku jaoks soodsamate tingimuste loomise eesmärgist. Puhastamisega on võimalik Sampsoni haru väga halva seisundi asemel saavutada vähemalt kesine seisund. Puhastustööde tegemine võiks toimuda ujuvvhendiga, sest Eestis on vastavad vahendid ja töökogemused olemas. Koostatud Luha DP-s*“

Juhime tähelepanu, et käesolevast DP-st on nimetatud ettepanek välja jäetud.

4. Keskkonnaamet oma 21.12.2009 kirjas nr HLS 6-8/22482-8 on KSH aruande heakskiitmise otsuses toonud välja vajalikud keskkonnatingimused, millega tuleb arvestada, kui planeeringu alusel kavandatud tegevused viiakse ellu. Heaks kiitmise otsuse kehtestatavate keskkonnatingimuste 4.-s punktis on seatud tingimus, et Sampsoni jõeharu tuleb settest ja taimestikust puhastada. Enne tööde algust tuleb setteuuringute aruanne ja tehnoloogiline lahendus esitada Keskkonnaametile. Nimetatud punkt koos teiste Sampsoni haru puhastamist puudutavate punktidega puuduvad koostatud DP-u seletuskirja p-st 6.

5. DP joonisele on märgitud planeeritud jalgteed, kuid seletuskirjast puudub täpsustus, millega tegemist on. Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 38 lg 5 p 10 kohaselt ei laiene ehituskeeld kehtestatud DP-ga kavandatud avalikult kasutatavale teele. Kui nimetatud tee ei ole avalikuks kasutuseks, siis on vajalik käesoleva DP-ga taotleda kalda ehituskeeluvööndi vähendamise nõusolekut. Lisaks juhib Keskkonnaamet tähelepanu sellele, et DP kooskõlastamisel lähtub Keskkonnaamet eelkõige planeerimiseaduse (edaspidi PlanS) § 133 lg-st 3. Seevastu ehituskeeluvööndi vähendamiseks nõusoleku andmise menetlus on Keskkonnaametis omaette protsess, mille käigus tehakse kaalutusotsus vastuvõetud detailplaneeringu alusel vastavalt LKS § 40 lg 1, mistõttu lähtuvalt ranna ja kalda kaitse eesmärgist võib Keskkonnaamet keelduda ehituskeeluvööndi vähendamisest, vaatamata asjaolule, et detailplaneering on varasemalt kooskõlastatud. Lisaks on põhijoonisele märgitud ka jalgteed alla planeeritud truup. Keskkonnaamet palub ka selle planeeringu seletuskirjas lahti kirjutada (sh ehituskeeluvööndis ehitamisega seonduv, milline erand rakendub ehituskeeluvööndis ehitamiseks, kas tegemist on jalgteed osaga, kas tegemist on täiesti uue truubi paigaldamisega või olemasolev truup asendatakse uuega jms).

6. DP seletuskirja ptk-s 2.9 on viidatud truupide asukohaskeemile, kuid esitatud planeeringu lisadest ei ole see leitav.

7. Keskkonnaamet palub ehituskeeluvööndi ulatuse märkida kogu planeeringuala kohta. Praegu on märgitud kalda ehituskeeluvööndi ulatus vaid Luha DP ala keskosas ning Sampsoni jõest paremal ei ole kalda ehituskeeluvööndi ulatust märgitud.

8. Luha DP materjalide kohaselt jääb Luha DP alale kolm III kaitsekategooria taimeliigi (suur käopõll (*Listera ovata*), kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*) ja kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*)) kasvukohta. LKS § 55 lg 8 kohaselt on keelatud III kaitsekategooria

taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ning loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Keskkonnaameti hinnangul Luha DP-ga ei ole kavandatud tegevusi, mis läheksid vastuollu LKS § 55 lg-ga 8.

9. Planeering asub „Suurte üleujutusosaladega siseveekogude nimistu ja nendel siseveekogudel kõrgveepiiri määramise kord“ Nasva jõe mõjualas. Antud piirkonnas on maksimaalseks veetasemeks Maa-ameti üleujutusosalade kaardirakenduse järgi 1,54 m. Rajatava ja juba rajatud ning planeeringus suurendatavate kalakasvatustiikide ümbritseva maapinna kõrgus on kuni 55 cm. Lähtuvalt sellest on planeeringus ette nähtud kalakasvatustiikide rajamine perspektiivitu (suuremate veetõusude korral ujutatakse üle) ning tegelik eesmärk on ilmselt toimida kuivendusena. Otsest ohtu tiikide rajamisel vee-elustikule hetkel ei ole, kuid planeeringulahenduse elluviimisel ning kalakasvatuse tegemisel võib olla tõenäoline kasvandusest levivate haiguste levik ja osade isendite põgenemine looduslikku süsteemi (olenevalt kasvatatavast liigist võib mõju olla arvestatav, Sampsoni harust ülesvoolu asuvad olulised kalavarude taastootmisalad). Kalatiigid on küll plaanitud piirata võrkaiaga, kuid suuremate veetasemete tõusude korral võivad need kergesti puruneda. Lisaks üleujutusohule on Nasva jõgi ja seda ümbritsevad kraavid-soodid heaks toitumisalaks ka kalatoidulistele lindudele (nt haigrud) ning kasvanduse rajamisel peab nendegagi arvestama.

10. Planeeringualas ette nähtud kalakasvatustiik pinnaga 500 m² (eraldiseisev, kõige N-poolsem) tekitab eriti suuri küsimusi, sest asub Nasva jõest ainult ca 30 m kaugusel ning juba paarikümne meetri kaugusel on maapinna kõrgus 20 cm.

Keskkonnaamet palub korrigeerida planeeringulahendust vastavalt eelnimetatud märkustele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Vare
juhataja
Lääne regioon

Teadmiseks: Mart Mäeker, mart.maeker@saaremaavald.ee.

Epp Kikas 452 7761 (keskkonnakorralduse spetsialist)
epp.kikas@keskkonnaamet.ee

Riina Noormägi 452 7775 (looduskasvatuse spetsialist)
riina.noormagi@keskkonnaamet.ee

Melika Paljak 452 7763 (veespetsialist)
melika.paljak@keskkonnaamet.ee